

Розглянута проблема потребує уваги науково-педагогічної спільноти та подальшого розроблення як на теоретичному, так і на експериментально-практичному рівнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. TIMS & PIRLS International Study Center. URL: <https://timssandpirls.bc.edu/index.html> [Accessed 01 April 2021].
2. PIRLS 2016 International Results In Reading: E- PIRLS. URL: <http://timssandpirls.bc.edu/pirls2016/international-results/epirls/about-epirls-2016/> [Accessed 01 April 2021].
3. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [Accessed 01 April 2021].

УДК 373.3.091.

Фідкевич О.Л.

*канд. філ. наук, провідний співробітник відділу
навчання мов національних меншин і зарубіжної літератури,
Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна*

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ QR-КОДІВ У ПІДРУЧНИКАХ “ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА” ДЛЯ 5 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (НУШ)

Сучасна українська освіта характеризується активним застосуванням цифрових технологій. Наразі певним освітнім трендом є використання QR-кодів.

QR-код (англ. Quick response – швидкий відгук) – це матричний код, графічне зображення, в якому зашифрована інформація, посилання на сайт або його сторінку. QR-код було розроблено японською компанією “Denso-Wave” в 1994 році.

Ця інтерактивна технологія надає можливість розміщення великого обсягу інформації, медіапродуктів, швидкого і зручного доступу до закодованих навчальних матеріалів, сприяє оптимізації навчального процесу, урізноманітнює його, сприяє підвищенню мотивації учнів і учениць до навчання.

Проблемі використання QR-кодів у навчальному процесі присвячені роботи Бузько В. Л. [1], Воронкіна О.С. [2], Демченко П. Є. [3], Рашевської Н.В., Ткачук [4] та ін.

Дослідники наголошують на тому, що застосування QR-кодів є однією із технологій мобільного навчання, яке дає можливість навчатися будь-де та будь-коли за допомогою компактних мобільних приладів, забезпечує зручний доступ до навчальних матеріалів, інтерактивність навчання та його персоналізованість [4].

Утім питання використання QR-кодів у підручниках курсів мовно-літературної галузі для закладів середньої освіти потребує досі є недостатньо дослідженим.

Метою нашого дослідження є аналіз використання QR-кодів у підручниках із зарубіжної літератури, які було подано на конкурс МОН, осмислення його основних принципів та доцільності.

На конкурс МОН було подано 7 підручників із зарубіжної літератури для 5 класу закладів загальної середньої освіти.

У підручнику “Зарубіжна література” авторського колективу – Кадоб'янська Н.М., Удовиченко Л.М., Снегірьова В.В [5 – надалі за цим посиланням знаходяться електронні версії підручників “Зарубіжна література” для 5 класу закладів загальної середньої освіти] – за допомогою QR-кодів уривки виучуваних за програмою творів.

Для удосконалення умінь аудіювання QR-коди використовуються у підручнику Богданець-Білоskalенко Н.І. та Фідкевич О.Л.

Матеріали за QR-кодами – фрагменти творів, якісні студійні версії, які записані актрисою Недін Л.М. Аудіофрагменти супроводжуються запитаннями і завданнями. Наприклад, до казки “Дроворубова донька”: “Послухайте діалоги трьох сестер і Чудовиська. Які риси їхнього характеру зображено в казці? Які слова допомогли вам це зрозуміти?”

Також за допомогою QR-коду у підручнику розміщено його електронну версію.

У підручнику Волощук Є.В. за допомогою QR-кодів розміщено тексти додаткових творів для читання та медіапродукти (мультфільми, трейлери, кінофільми). Подані матеріали супроводжуються запитаннями і завданнями.

Таке використання розширює інформаційну базу підручника, збагачує його цікавими додатковими матеріалами.

Автори Глотов О.Л. Та Щавурський Б.Б. у своєму підручнику не використовували QR-коди, а створили електронну платформу, на якій розмістили медіапродукти, створені за виучуваними творами (джерело матеріалів - youtube). Ці матеріали, на наш погляд урізноманітнять уроки, сприятимуть підвищенню навчальної мотивації учнів та учениць.

Авторки підручника “Зарубіжна література” Ісаєва. О.М. та Клименко Ж.В. І використовують QR-коди з метою доступу учнів і учениць до додаткових матеріалів (культурологічної інформації, світлин, мальовписів тощо) та аудіохрестоматії.

Залучені за допомогою QR-кодів матеріали підручника цікаві, їхнє використання є доцільним, сприяє розвитку умінь самостійного опрацювання матеріалу, розширенню культурних обрії учнів і учениць.

Системно та послідовно використано інтерактивні технології у підручнику авторського колективу: Ніколенко О.М., Мацевко-Бекерської Л.В., Рудніцької Н.П., Ковальнової Л.Л., Орлової О.В., Юлдашевої Л.П., Туряниці В.Г., Лебедь Д.О.

До підручника створена електронна платформа, у підручнику представлено система QR-кодів, які надають доступ до матеріалів платформи. На платформі розміщені електронна хрестоматія (E-text), аудіохрестоматія (Audio-text), відеохрестоматія (Video-text), презентації (Presentations), експрес-уроки (Express-lessons), інтерактивні питання і завдання тощо.

У підручнику Мілянської Н.Р. QR-коди використано з метою розміщення фрагментів виучуваних творів зарубіжної літератури, медійних продуктів та діагностичних тестів. Усі матеріали супроводжуються запитаннями та завданнями. QR-коди використано з урахуванням принципу системності.

У підручнику авторського колективу – Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В., Дячок С.О. – використано загальний QR-код на початку підручника, який надає можливість доступу учнів до електронної версії підручника, а вчителям – до розробки уроків, нормативних документів методичного супроводу та вебінару. Ці матеріали є корисними для вчителів, але виникає питання, яке потребує осмислення, чи потрібно розміщати ці документи і матеріали саме у підручнику, який є передовсім книгою для учнів, чи для цього доцільніше створити окремий сайт або платформу.

Отже QR-кодів активно використовуються авторами підручників із зарубіжної літератури відповідно до авторської концепції підручника та наявних ресурсів.

Здійснений аналіз підручників дає можливість осмислення і удосконалення використання цієї популярної інтерактивної технології та зробити висновок, що використання кодів у підручниках мовно-літературного циклу – це напрям, який потребує ґрунтовного дослідження і осмислення.

Наразі відсутня науково обґрунтована та експериментально перевірена концепція використання QR-кодів у підручниках.

Основними проблемними питаннями у використанні QR-кодів є неповна відповідність принципу системності, методичної доцільності, їхнє фрагментарне використання, актуалізація передусім ілюстративної функції розміщених за допомогою QR-кодів матеріалів.

Актуальним залишається питання дотримання авторських прав у випадку, коли медіапродукт використовується не фрагментарно, а у повному обсязі (трейлери, кінофільми, мультфільми).

Також на часі експериментальна перевірка ефективності використання розміщених за допомогою QR-кодів навчальних матеріалів у процесі формування ключових компетентностей учнів і учениць.

На наш погляд, ці напрями мають стати основними у царині дослідження цієї популярної інтерактивної технології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бузько В. Л. Можливості використання QR-кодів у навчанні фізики. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2016. 1 (10). С. 112-118.
2. Воронкін О. С. Можливості використання системи QR-кодів у вищій школі : збірник наукових праць четвертої міжнародної науково-практичної конференції (24-27 квітня 2014 р., м. Львів). Львів, 2014. С. 145-149.
3. Демченко П. Є. Використання QR-кодів при викладанні дисциплін загальнотехнічного циклу [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: http://fitu.kubg.edu.ua/images/stories/Departments/kitmd/Internet_conf_17.05.18/s1/1_Demchenko.pdf.
4. Рашевська Н. В., Ткачук В.В. Технології мобільного навчання. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2012. Вип. 35. С. 295-301.
5. Електронні підручники за програмою НУШ. Добірка електронних версій підручників до Модельних програм НУШ для 5 класу з української мови, української літератури, зарубіжної літератури https://svitliteraturu.com/board/programi/elektronni_pidruchniki_do_modelnih_program_nush/3-1-0-336

УДК 378:355.01

Шевчук В.О.

*К.е.н., доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ, Україна*

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ВИЩУ ОСВІТУ В УКРАЇНІ

З 24 лютого 2022 року в результаті вторгнення російських військ в Україну всі заклади освіти, в тому числі і заклади вищої освіти (ЗВО), вимушені були зупинити освітній процес.

Станом на 15 квітня 2022 року, за даними Міністерства освіти і науки України, яке запустило на сайті <https://saveschools.in.ua/> [3] інтерактивну карту, де показано по областях кількість зруйнованих на пошкоджених закладів освіти, в цілому було пошкоджено 869 закладів освіти, повністю зруйновано – 88.